

Najaarsnota 2008

**Vastgesteld door het College van B&W
op 4 november 2008**

Inhoud

VOORSTEL	1
INLEIDING	3
1 PROGRAMMAMELDINGEN	5
2 PARAGRAFEN	20
2.1 Investerings	20
2.2 Bedrijfsvoering	21
2.3 Verbonden partijen	23
3 BIJSTELLING BEGROTING	27
3.1 Resultaten	27
3.2 Technische begrotingswijzigingen	28

Bijlage A: Overzicht van mee- en tegenvallers (verwerkt in BW-00664)

Bijlage B: Technische begrotingswijzigingen (BW-00665 en BW-00667)

Bijlage C: Bijstelling investeringsprogramma 2008 (BW-00702)

Bijlage D: Overzicht van taakmutaties

Voorstel

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
17 december 2008 / 233/2008

Onderwerp
Najaarsnota 2008

Programma / Programmanummer
Middelen / 9610

Portefeuillehouder
P. Lucassen

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
11 november 2008

Voorstel om te besluiten

- 1 De Najaarsnota 2008 vast te stellen.
- 2 De bijbehorende begrotingswijzigingen BW-00664 (VJN2008), BW-00665 (technische wijzigingen), BW-00667 (technische wijzigingen bezuinigingen) en BW-00702 (bijstelling investeringsprogramma 2008) vast te stellen.

Inleiding

Voor u ligt de Najaarsnota 2008. Doel van deze nota is u te informeren over de uitvoering van de begroting 2008.

De gemeentelijke beleidsvoornemens en de bijbehorende budgetten zijn vastgelegd in de Stadsbegroting 2008. In deze nota meldt ons College de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de voornemens in begroting. We doen dit volgens de programma-indeling en naar de stand van september 2008.

De basis voor deze nota vormen de managementrapportages 1 september 2008, die wij van de gemeentelijke organisatie hebben ontvangen, als tweede voortgangsmelding over de uitvoering van de begroting. Zoals bekend, zijn de maraps in onze organisatie afwijkingenrapportages, zowel inhoudelijk als financieel (lasten en baten). Er wordt daarbij gerapporteerd op het niveau van producten. Dit is het sturniveau, dat onder de programma's ligt, en dat ten dienste staat aan ons College. De informatie in deze Najaarsnota is mede gebaseerd op de financiële maandafsluitingen van de administratie. De ontvangen informatie hebben we verzameld in deze nota en ten behoeve van uw raad geaggregeerd naar het programmaniveau.

Relatie met de Voorjaarsnota 2008

De Voorjaarsnota is de eerste bestuurlijke rapportage over de uitvoering van de begroting en is door uw Raad vastgesteld op 2 juli. De hoofdpunten uit deze nota zijn in het kort:

- De melding van een fors eenmalig nadeel in 2008 van €6,7 miljoen, nadat we wel eerst een bedrag van €2,1 miljoen aan de reserve Stadsbrug hadden gedoteerd wegens bespaarde rente en een bedrag van €3,9 miljoen aan de reserve Strategische Investerings wegens lagere kapitaallasten.
- De belangrijkste oorzaak van het tekort van de VJN vormde de algemene uitkering Gemeentefonds met een lagere opbrengst van €5,5 miljoen. Dit tekort werd in belangrijke mate veroorzaakt door het nadelige effect in het Gemeentefonds door de relatief hoge daling van het aantal bijstandsgerechtigden in Nijmegen. Ons succesvolle beleid rondom Werk en Inkomen in vergelijking met andere gemeenten leidde tot een financieel nadelig effect in het Gemeentefonds. De mogelijkheden om dit nadeel op korte termijn c.q. het lopende begrotingsjaar volledig uit onze lopende exploitatie op te vangen, zijn beperkt. Toch voorzagen we wel een aantal positieve risico's die het tekort zouden kunnen terugdringen, te weten: de meicirculaire Gemeentefonds, het vervallen van een afkoopsom van het ROC en de mogelijke onderuitputting in 2008 bij de uitvoering van de WMO en de WWB.
- Verder hebben we in de VJN melding gemaakt van achterstanden bij de uitvoering van de investeringen. We hebben toen maatregelen aangekondigd om hierop meer grip te krijgen.

Relatie met de Stadsbegroting 2009

Waar de nieuwe Stadsbegroting zich als centraal financieel en beleidskader richt op de jaren 2009 en volgende, gaat deze Najaarsnota specifiek in op de uitvoering van de lopende Stadsbegroting 2008-2011, en in het bijzonder het begrotingsjaar 2008.

Voor zover afwijkingen in de Najaarsnota 2008 een effect hebben dat (structureel) doorwerkt naar 2009 en volgende jaren, hebben we dat in beeld gebracht en zullen we de begroting 2009 daarop aanpassen.

Samenvatting

Het algemene beeld van deze Najaarsnota is dat de uitvoering van de begroting 2008 nog steeds op koers ligt. Over de investeringsplanning en -uitvoering, hebben we bij de Stadsbegroting 2009 al maatregelen aangekondigd en hebben wij de ramingen aangepast. Ook over 2008 blijkt in deze Najaarsnota de noodzaak van deze aanpassing. Tevens gaan we in deze nota in op de restantkredieten 2008. Dit doen we – in vergelijking met voorgaande jaren – eerder namelijk nu al bij de Najaarsnota in plaats van bij de jaarrekening.

Alle financiële afwijkingen bij elkaar opgeteld, geven de marapmeldingen een positief saldo te zien van € 2,9 miljoen. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn een hogere algemene uitkering van € 1,7 miljoen (incl. taakmutaties), en het vervallen van de afkoopsom huurverplichting in het programma onderwijs van € 1,1 miljoen.

In de Voorjaarsnota maakten wij melding van een nadelig begrotingssaldo over 2008 van € 6,7 miljoen. Zoals wij bij de Voorjaarsnota voorzagen wordt met het positieve saldo van deze Najaarsnota het incidentele tekort over 2008 voor een belangrijk deel afgedekt. Desondanks is met deze bijstellingen in de exploitatie toch nog sprake van een incidenteel nadelig saldo over 2008 van bijna € 3,8 miljoen.

Wij achten het ongewenst om ter dekking van dit tekort een beroep te doen op de bestemmingsreserves WWB en WMO gelet op onze doelstellingen op deze beleidsterreinen.

We stellen voor dit tekort incidenteel af te dekken door in lijn met de voorstellen bij de begroting 2009, een deel van de onderuitputting op kapitaallasten ook in 2008 incidenteel in te zetten ten gunste van de exploitatie 2008. Het gaat hierbij om een bedrag van € 1,6 miljoen. Hiermee is in 2008 nog sprake van een toevoeging aan de reserve Strategische Investerings van € 2,3 mln. Daarbij voorzien wij bij de jaarrekening 2008 nog een toevoeging aan de reserve te kunnen doen van ca. € 0,5 mln.

Het dan nog resterende tekort van € 2,2 mln stellen wij voor te dekken uit:

- a. Een hogere bespaarde rente over reserves ad € 1,3 mln
  - b. De opbrengst uit de verkoop van een aantal gemeentelijke panden ad € 0,9 mln.
- Deze opbrengsten zouden regulier worden toegevoegd aan de saldireserve. Nu er sprake is van een incidenteel tekort in de exploitatie 2008 stellen wij voor om deze toevoeging achterwege te laten en deze meeropbrengsten éénmalig ten gunste van de exploitatie 2008 te brengen.

Zoals gebruikelijk bij een marap melden directies ook kleinere afwijkingen. Deze bijstellingen zijn in het algemeen opgevangen door het treffen van bijsturingmaatregelen. Dit geldt in elk geval voor alle afwijkingen op apparaatskosten/kostenplaatsen.

Wij stellen uw Raad voor de begrotingswijzigingen die het gevolg zijn van de meldingen in deze Najaarsnota vast te stellen.

Deze nota is een tussenstap op weg naar de jaarrekening 2008. De verrichte werkzaamheden en analyses komen ook ten goede aan het jaarrekeningproces. Waar de begroting moet worden aangepast, doen we dat nu bij de Najaarsnota. Dit levert uiteraard voordelen op bij het jaarrekeningwerk. Verder worden de restantkredieten voor het eerst nu al benoemd bij de Najaarsnota. Ook dat levert op een vroeg tijdstip meer duidelijkheid op. We sluiten zeker niet uit dat de jaarrekening uiteindelijk nog meer voordelen te zien zal geven. De achtergrond waarbinnen dat kan gebeuren, schetsen we in deze Najaarsnota.

Leeswijzer

In deze nota rapporteren we voor de tweede keer dit jaar integraal over de uitvoering van de begroting. De programmanummering gebruiken we als leidraad. In hoofdstuk 1 worden per programma de gesignaleerde afwijkingen vermeld.

In hoofdstuk 2 besteden we aandacht aan een aantal specifieke onderwerpen: de investeringen, verbonden partijen en bedrijfsvoering, waaronder de bezuinigingen.

Tot slot geven we in hoofdstuk 3 een financiële samenvatting en doen we een voorstel voor de bijstelling van de lopende begroting.

Bij deze nota hoort een viertal bijlagen:

In bijlage A zijn alle mee- en tegenvallers opgesomd die in deze nota worden gemeld en die zijn opgenomen in begrotingswijziging BW-00664. Bijlage B geeft een overzicht van de technische begrotingswijzigingen, zoals verwerkt in BW-00665 en in BW-00667 (specifiek bezuinigingen). In bijlage C is een overzicht opgenomen van de bijstellingen van het investeringsprogramma 2008 (BW-00702). En ten slotte geeft bijlage D een overzicht van de taakmutaties gemeentefonds.

1 Programmameldingen

Zoals gebruikelijk rapporteren we op basis van de programma-indeling zoals opgenomen in de stadsbegroting 2008. Immers de programma's vormen voor uw Raad het centrale sturingsinstrument, waarin alle beleidsvoornemens en budgetten zijn vastgelegd. In deze bestuursrapportage gaat het om de volgende vragen:

- Hoe gaat het inhoudelijk en financieel met de uitvoering van de programma's?
- Waar zijn afwijkingen aan de orde?
- En waar kunnen we bijsturen?

Het accent ligt op het melden van afwijkingen. Waar we niets melden, ligt de uitvoering op schema. Verantwoording hierover leggen we na afloop van het jaar af via de jaarrekening. Inhoudelijke en financiële afwijkingen, die via de managementrapportages zijn gemeld, hebben we beoordeeld op 'onvermijdelijkheid' en 'de mogelijkheid tot bijsturing'. Resultaat is dat we verschillende ambtelijke meldingen hebben teruggelegd in de organisatie met de opdracht maatregelen te nemen voor bijsturing. In een aantal gevallen bleek bijsturen echter niet mogelijk. In die situaties beschouwen we de afwijkingen als onontkoombaar. De voor- en nadelen op de baten en lasten die we melden, hebben we opgenomen in bijbehorende begrotingswijzigingen, die wij u ter vaststelling aanbieden.

Per programma brengen wij u op de hoogte van de risico's voor zover deze van materieel en/of politiek-bestuurlijk belang zijn.

In de schema's worden de volgende symbolen gebruikt: l = lasten, b = baten, n = nadeel en v = voordeel. De bedragen die zijn vermeld, zijn bedragen x €1000.

Programma 9110 Dienstverlening en burgerzaken

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Hogere legesopbrengsten	b	87v	-	-	-	-
• Hogere afdracht rijksleges	l	30n	-	-	-	-
• Specifieke kosten	l	50n	-	-	-	-
Effect per saldo		7v	-	-	-	-

Leges

De legesopbrengsten vallen € 87.000 hoger uit dan begroot, omdat er meer producten afgezet worden dan begroot. Positieve uitschieters hierin zijn in het bijzonder paspoorten (+ 738 stuks), rijbewijzen (+ 580), verklaring omtrent het gedrag (+ 598) en uittreksels burgerlijke stand (+ € 424). Tegenover de hogere opbrengst staat een kostenstijging van € 80.000.

Programma 9130 Citymarketing en externe betrekkingen

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Eindafrekening Nijmegen 2000	l	119v	-	-	-	-
• Citymarketing	b	30v	-	-	-	-
• Citymarketing (30+119)	l	149 n	-	-	-	-
• Stedenband Masaya	b	100v	-	-	-	-
• Stedenband Masaya	l	100n	-	-	-	-
• Stedenbanden Pskov en Gaziantep	b	100v	-	-	-	-
• Stedenb. Pskov en Gaziantep	l	100n	-	-	-	-
Effect per saldo		0n	-	-	-	-

Eindafrekening Nijmegen 2000 / Citymarketing

De eindafrekening van de Stichting Nijmegen 2000 is ontvangen en levert een voordeel op van € 119.000. Dit voordeel willen we ten gunste laten komen van het project citymarketing. Verder hebben we € 30.000 aan externe bijdragen ontvangen voor citymarketing. Daar staan ook lasten tegenover. Hiervoor wijzigen we nu - budgettair neutraal - de begroting.

Citymarketing

Uw raad heeft in februari 2008 de doelstelling geformuleerd voor de Nijmeegse citymarketing, namelijk het realiseren van een systematische, samenhangende en onderscheidende meerjarige profilering van de stad met historie/oudste stad als focus. Inmiddels hebben wij dit vertaald naar een slogan en beeldmerk Altijd Nijmegen. Als verdere uitwerking van de ambitie komen wij eind van het jaar met een meerjarige visie op het hoe en wat van de Nijmeegse citymarketing. Wij zijn van mening dat gelet op de forse én meerjarige ambitie een substantiële bijdrage van de gemeente noodzakelijk is, die tevens een doorlopend karakter krijgt, door de beschikbare budgetten over te kunnen hevelen binnen een doorlopend project (zgn. E-project).

Voor de financiering in 2008 en 2009 is uw raad akkoord gegaan de reeds begrote astructurele citymarketingmiddelen in te zetten (respectievelijk € 200.000,- voor 2008 en € 300.000,- voor 2009). Inmiddels dragen verschillende externe partners aan specifieke meerjarige promotieactiviteiten financieel bij.

In februari 2008 is de stichting Nijmegen 2000 jaar opgeheven. Dat heeft enige tijd nodig gehad i.v.m. afwikkeling van subsidietrajecten en BTW-terugvordering. De stichting is geliquideerd en heeft een klein batig saldo overgemaakt naar de gemeente. Dus ook de gemeente kan het project Nijmegen 2000 jaar nu financieel afsluiten. Er resteert een voordeel van rond € 119.000,-. Het voordeel is ontstaan omdat er voor de gemeentelijke projecten een grotere externe bijdrage is gerealiseerd én uitvoeringskosten lager zijn uitgevallen dan begroot.

Het succes én de inhoudelijk ingezette lijn van Nijmegen 2000 jaar wordt met de gekozen focus historie/oudste stad doorgetrokken. Het ligt dan voor de hand de financiële afwikkeling van het project Nijmegen 2000 te betrekken bij de financiële oplading van onze citymarketingambities voor de komende jaren. Naast de reeds beschikbare middelen voor 2009 wordt de inzet van het voordeel van Nijmegen 2000 jaar daarbij noodzakelijk geacht. Dit zal in het uitvoeringsvoorstel dat in januari 2009 aan de raad wordt aangeboden, nader worden onderbouwd.

Derhalve wordt nu voorgesteld het voordeel van de stichting Nijmegen 2000 ad € 119.000,- vast te houden ten behoeve van het uitvoeringsvoorstel citymarketing.

Stedenband Masaya, Pskov en Gaziantep

Voor de stedenbanden Masaya en Gaziantep zijn, geheel in de lijn met de door uw Raad uitgezette kaders, projectaanvragen ingediend bij de VNG. De projectaanvragen zijn gehonoreerd en de daarmee corresponderende gelden worden neutraal aan de begroting 2008 toegevoegd, dus inclusief de opraming van de lasten.

Programma 9210 Ruimte en bouwen

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Vergunningverlening bouwen	b	974v	-	-	-	-
• Vergunningverlening bouwen	l	400n	-	-	-	-
• Planologie & ruimtelijke ordening	b	300v	-	-	-	-
• Planologie & ruimtelijke ordening	l	300n	-	-	-	-
• Handhaving en inspectie	b	181n	-	-	-	-
Effect per saldo		393 v	-	-	-	-

Vergunningverlening bouwen

De invoering van de Wabo is uitgesteld tot 1 januari 2010. Voor dit product heeft dit uitstel geen financiële consequenties. Ook de omschakeling qua dienstverlening loopt geen vertraging op. We streven er nog steeds naar om op 1 januari 2009 Wabo-gewijs te gaan werken. De bouwleges (incl. welstands- en sloopleges) vallen dit jaar € 974.000 hoger uit dan geraamd. Dit heeft vooral te maken met enkele grote bouwaanvragen, waarvoor in het tweede en derde kwartaal 2008 vergunning is verleend. Tegenover deze extra opbrengst staan ook extra kosten voor naar schatting € 400.000. In een apart raadsvoorstel komen we terug op de hoogte van de legestarieven voor 2009. Vanwege de langdurige meeropbrengsten op de bouwleges zullen we kijken naar de kostendekkendheid van de ontvangende leges in relatie tot

de kosten. Deze mogen volgens vaste jurisprudentie meerjarig gezien niet te veel van elkaar verschillen.

Planologie & ruimtelijke ordening

Er zijn meer vrijstellingen verleend dan geraamd. De oorzaken zijn:

- het gunstige effect van de actualisatieplannen zal pas de komende jaren zichtbaar worden, na de inwerkingtreding van de actualisatieplannen;
- het aantal strijdige bouwaanvragen is toegenomen en dat kan worden toegeschreven aan de stagnatie in de woningbouwproductie en het huidige economische klimaat, waardoor de neiging tot verbouwen van de huidige woning toeneemt;
- per 1 juli 2008 is de nieuwe Wro in werking getreden en de onduidelijkheid die dat met zich meebrengt is voor velen reden geweest nog voor die datum een vrijstellingsverzoek in te dienen.

Om aan de grote hoeveelheid vrijstellingsverzoeken te kunnen voldoen is extra capaciteit ingehuurd. Ook is de actualisatie van bestemmingsplannen versneld. De totale extra geschatte uitgaven van ca €300.000 worden gedekt uit de extra legesopbrengsten. We beschouwen de toename vooralsnog als incidenteel.

Handhaving en inspectie

In het handhavingsprogramma 2008 is vastgelegd om het aantal te controleren kamerverhuurbedrijven van 300 terug te brengen naar 150. De vrijkomende capaciteit wordt conform het handhavingsprogramma 2008 voor andere activiteiten ingezet.

De inkomsten vanuit de dwangsommen blijven achter bij de raming. Dit leidt tot een eenmalig nadeel van €181.000.

Programma 9220 Grondbeleid

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Lagere kapitaallasten	I	338v	327v	315v	304v	293v
• Afboeken korting GF ivm BCF	I	311n	311n	311n	311n	311n
Effect per saldo		27v	16v	4v	7n	18n

Een bezuiniging uit de Perspectiefnota 2007 wegens korting van €7 ton op het gemeentefonds in verband met bijstelling van BTW-compensatiefonds (BCF) is tot op heden jaarlijks gerealiseerd maar moet nog voor een deel structureel in de begroting worden vertaald. Het gaat concreet om een bedrag van €311.000. Het restant van deze korting dient te worden verrekend binnen het programma grondbeleid. Voor de technische invulling hiervan is gekozen om dit te doen door ten laste van de ABR Ontwikkelingsbedrijf €2,0 miljoen bestaande investeringen af te boeken en de daardoor ontstane vrijval van kapitaallasten (circa €311.000) in te zetten voor deze korting. De lagere kapitaallasten laten een aflopend beeld zien, beginnend bij €338.000 in 2008 naar €293.000 in het jaar 2012. De hiervoor noodzakelijke aanpassing van de begroting wordt thans geregeld via deze Najaarsnota.

Programma 9230 Werk en inkomen

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Exploitatiekosten actiecentrum Oud-West / dekking uit Wwb i-dl	b	85v	-	-	-	-
• Exploitatiekosten actiecentrum Oud-West / dekking uit Wwb i-dl	I	85n	-	-	-	-
Effect per saldo		0n	-	-	-	-

Exploitatiekosten actiecentrum Oud-West

Uw Raad heeft op 24 januari 2007 besloten om de genoemde kosten in 2008 te dekken uit de reserve Wwb i-deel. Via deze Najaarsnota verwerken dit in de begroting.

Surplus WWB I-deel

Jaarlijks vindt er een actualisatie van de stand van de reserve WWB I-deel plaats; de uitkomsten hiervan worden verwerkt in het Bestedingsvoorstel WWB dat in december aan uw Raad wordt voorgelegd. Wij verwachten dat, gezien de gerealiseerde bestandsdaling in het 1e halfjaar van 2008, de reserve zich zal ontwikkelen in de lijn van het Toekomstscenario

Werk en Inkomen zoals dat aan ons College is voorgelegd. Ultimo 2008 zal er een surplus in de reserve WWB I-deel van +/- € 5,5 miljoen ontstaan. De hoogte van de reserve stijgt namelijk tot € 12 à 13 miljoen, terwijl de risicovoorziening maximaal (10% van 72 mln. =) € 7,2 miljoen dient te zijn. In het najaar 2008 komen wij met een inhoudelijk voorstel hoe wij om willen gaan met het surplus in de reserve. Daarnaast zijn er voorstellen in voorbereiding, waarin uw Raad wordt verzocht om formatie-uitbreiding c.q. voortzetting voor re-integratie en handhaving (op basis van planexploitatie) te dekken uit de reserve WWB I-deel.

In het programma Werk en Inkomen verwachten we een voordeel van € 1.243.000,-. Binnen het product Werk verwachten we geen voor- of nadeel; niet-bestede middelen worden afgestort naar de voorziening WWB W-deel en bij overbesteding wordt ingeteerd op deze voorziening. In december zal bijstelling van de begroting plaatsvinden aan de hand van de actualisatie van het Bestedingsvoorstel WWB.

Het voordeel van € 1.243.000,- bestaat deels uit een voordeel binnen het product Inkomen van € 620.000,- door hogere terugontvangsten van bijstandsgerechtigden en lagere Rijksontvangsten voor de regelingen Bbz, loaw / loaz doordat het aantal uitkeringen voor deze regelingen lager is. In december zal een separaat voorstel volgen waarin de begroting voor dit product wordt bijgesteld naar aanleiding van een geactualiseerd Bestedingsvoorstel WWB.

Daarnaast verwachten we een voordeel van € 623.000,- binnen het product Armoedebestrijding. De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn lager dan verwacht door een lager aantal aanvragen. Verder zijn er lagere uitgaven voor maatschappelijke participatie en schuldhulpverlening door kosten voor leningen en kredieten. Door de late start van het project Noodfonds worden niet alle beschikbare middelen in 2008 uitgegeven. Met betrekking tot de schuldhulpverlening zijn maatregelen getroffen om de taakstelling alsnog te realiseren. Wij stellen voor om de voordelen op lastenniveau nog dit jaar in te zetten voor minimeleid (eenmalige uitbreiding computerfonds) waarvoor wij nog een voorstel aan uw Raad zullen doen.

Programma 9240 Sport

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Investeringsbijdrage van gemeente Overbetuwe in Sportpark Oosterhout	b	807v	-	-	-	-
• Investeringsbijdrage van gemeente Overbetuwe in Sportpark Oosterhout	l	807n	-	-	-	-
Effect per saldo		0n	-	-	-	-

Investeringsbijdrage van de gemeente Overbetuwe in Sportpark Oosterhout (9240-03)

Voor sportpark Oosterhout is een investeringsbijdrage ad € 807.000,- ontvangen van de gemeente Overbetuwe voor realisering van een club-kleedgebouw en algehele ontwikkeling. Deze bijdrage waarmee al rekening was gehouden, verwerken wij nu in de begroting.

Risicomelding

Ten aanzien van het project Sportbolwerk lopen we het risico dat we een bedrag van € 69.300 moeten terugbetalen als gesubsidieerde partijen niet aan de voorwaarden voldoen. Op dit moment ondernemen wij actie richting gesubsidieerden om dit te voorkomen.

Programma 9310 Wijken

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Lagere uitgaven plan- en exploitatiekosten Waalsprong (DIW)	l	pm	-	-	-	-
Effect per saldo		pm	-	-	-	-

Plan- en exploitatiekosten Waalsprong

In 2008 verwachten wij bij wijkaccommodaties een a-structureel voordeel van € 100.000 op de post plan- en exploitatiekosten Waalsprong. Het hiervoor beschikbare budget zal niet volledig worden benut. We boeken het gemelde voordeel nu niet in. Bij de jaarrekening zul-

len we de definitieve stand opmaken, en zondig tot een verrekening met de planexploitatie komen.

Programma 9320 Openbare ruimte

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Inzameling huishoudelijk afval	l	700v	700v	700v	700v	700v
• Wegen & kunstwerken	b	82v	-	-	-	-
• Wegen & kunstwerken	l	91n	-	-	-	-
• Openbare verlichting	l	100n	-	-	-	-
Effect per saldo		591v	700v	700v	700v	700v

Inzameling huishoudelijk afval - DAR

De onderhandelingen voor de dienstverleningsovereenkomst met de DAR voor het jaar 2008 hebben geleid tot een lagere prijs. Het voordeel voor de gemeente bedraagt dit jaar € 900.000. Hiervan komt ca € 200.000 ten goede aan het programma Groen en water, de overige € 700.000 aan dit programma. Tegenover dit onderhandelingsresultaat staat een lagere dividenduitkering (zie programma 9610 Bestuur en Middelen). In deze Najaarsnota verwerken we de afwijkingen als volgt: € 2 ton voordeel in het programma Groen en Recreatie maakt onderdeel uit van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) en zal daarom verrekend worden in het egalisatiefonds GRP (zgn. schommelfonds GRP). De overige wijzigingen verwerken we budgettair neutraal. Tegenover de € 7 ton voordeel die we in dit programma melden, ramen we een lagere dividend van eveneens € 7 ton. We zullen in ons overleg met de DAR de samenloop van deze mutaties ter sprake brengen en aandringen op kostenreducerende maatregelen ter voorkoming c.q. beperking van een lager dividend.

Wegen & kunstwerken

De opbrengsten van grondverkoop en leges openbare weg leiden tot een extra opbrengst van samen € 82.000. Aan de lastenkant verwachten we een overschrijding van € 91.000 bestaande uit twee effecten. Enerzijds extra werkzaamheden die verband houden met de legesheffing (€ 36.000) en anderzijds het Project 'geannexeerde gronden' dat ook dit jaar niet budgetneutraal werkt, en zal leiden tot een overschrijding met circa € 55.000.

Openbare verlichting

De energierekening van het jaar 2007 is ontvangen en bedraagt € 400.000. Hiervoor was vanuit de begroting 2007 een reservering van € 350.000 getroffen.

Door de wereldwijde stijging van de energieprijzen zullen de prijzen voor elektriciteit in 2008 hoger zijn dan begroot. De grootte van de overschrijding is nog niet precies aan te geven maar zal ongeveer gelijk zijn aan de overschrijding van 2007 (€ 50.000). Bij elkaar een nadelig effect van € 100.000.

We zullen onderzoeken in hoeverre vanaf 2009 bijsturing mogelijk is. Daartoe zullen we een beleidsplan voor de openbare verlichting opstellen. Hierin zal veel aandacht uitgaan naar het klimaatplan en energiebesparing. Uiteraard zullen we daarin ook aangeven hoe dit door zal werken in de exploitatie. Blijft natuurlijk dat de gemeente als wegbeheerder verplicht is om de bruikbaarheid van de wegen te garanderen; een goede verlichting is daarvan een essentieel onderdeel.

Programma 9330 Maatschappelijke opvang

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
Product Bemoeizorg en regie						
• Verantwoording onder juist product	l	1.721n	1.721n	1.721n	1.721n	1.721n
• Verantwoording onder juist product	b	1.721v	1.721v	1.721v	1.721v	1.721v
Product Verslavingszorg						
• Verantwoording onder juist product	l	1.721v	1.721v	1.721v	1.721v	1.721v
• Verantwoording onder juist product	b	1.721n	1.721n	1.721n	1.721n	1.721n
Effect per saldo		0n	0n	0n	0n	0n

Verantwoording onder juist product bemoeizorg en regie

Binnen dit programma is een deelproduct ten onrechte onder het product verslavingszorg opgenomen. Dit deelproduct behoort opgenomen te worden onder het product bemoeizorg en regie. Zowel aan de lasten- als aan de batenkant hevelen wij daarom van het product verslavingszorg structureel een bedrag van €1,721 miljoen over naar het product bemoeizorg en regie. Voor het programma heeft dit geen budgettaire consequenties.

Programma 9410 Zorg en welzijn

In de Voorjaarsnota hebben wij u medegedeeld dat we vanaf 2008 een structureel voordeel verwachten van €0,2 miljoen op het product Openbare Gezondheidszorg (zie blz. 9 van de Voorjaarsnota). In de Voorjaarsnota hebben wij een nadere toelichting gegeven op de noodzakelijke besteding in 2008 van het voordeel dat in 2008 ontstaat.

Voor 2009 en volgende jaren zal de vrijval van het bedrag van €0,2 miljoen nodig zijn voor de dekking van de bijdrage in de kosten van het Electronisch KindDossier (EKD) vanaf 2012. Over dit onderwerp zullen wij u binnenkort separate voorstellen doen.

Wij verwachten dat de onderuitputting WMO, die we in de begroting 2008 hebben geraamd op €2,3 miljoen, in 2008 gerealiseerd gaat worden. Deze onderuitputting bestaat uit de in het bestedingsvoorstel Wmo 2008 - 2011 geraamde onderuitputting van €1,6 miljoen plus het geraamde resultaat op het product 'Individuele voorzieningen WMO' van €0,7 miljoen. Bij de jaarrekening 2008 zullen wij u voorstellen om de gerealiseerde onderuitputting conform afspraak toe te voegen aan de reserve WMO.

Programma 9430 Integratie en emancipatie

Sinds augustus 2007 worden inburgeraars geplaatst op inburgeringstrajecten, conform de aanbesteding die in juni 2007 is afgerond. De inhaalslag die we wilden realiseren is in 2008 goed op gang gekomen. De realisatie bedraagt per 1 augustus 2008: 524 gestarte WI- en alfabetiseringstrajecten. Volgens de planning zouden dit er 671 moeten zijn.

Het verschil wordt grotendeels verklaard uit de doorlooptijd die er is tussen aanmelden en starten en uit analfabeten die op andere trajecten geplaatst worden. Al met al concluderen wij dat de achterstand ten opzichte van april weer iets is ingelopen.

Programma 9510 Economie

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Bedrijventerreinen	b	842v	-	-	-	-
• Bedrijventerreinen	l	842n	-	-	-	-
• Stimulering bedrijvigheid jr 2008	b	270 v	-	-	-	-
• Stimulering bedrijvigheid jr 2008	l	483 n	-	-	-	-
Effect per saldo		213n	-	-	-	-

Bedrijventerreinen

Het GSB-project Noord-Oost Kanaalhavens wordt uitgevoerd in een planexploitatie bij DWS. De bijdrage aan deze planexploitatie loopt vanuit GSB-gelden die zijn opgenomen in dit programma. De bijdrage aan deze planexploitatie is de afgelopen jaren beperkt gebleven. Dit jaar vindt een inhaalslag plaats. Dit leidt eenmalig tot hogere lasten (€842.000) die worden afgedekt uit de GSB-reserve.

Stimulering bedrijvigheid jaar 2008

Binnen dit product melden we een drietal ontwikkelingen.

- **Kermissen**

Per saldo een nadeel van €153.000. Dit bestaat uit €120.000 wegens lage opbrengst verpachting, en €33.000 hogere kosten voor de locatie Plein 1944. De kermislocaties en dus ook de opbrengsten, staan al enige tijd onder druk vanwege stadsvernieuwingsprojecten. In 2009 zullen wij uw raad een toekomstperspectief schetsen met locatievoorstellen voor de kermissen in Nijmegen. Het financiële effect daarvan is nog niet bekend.

- **Markten**

Aan de batenkant een nadeel van €60.000. De gerealiseerde opbrengst blijft hier al enkele jaren achter bij de begrote opbrengst. Oorzaak is gelegen in de trendmatige afname van het

verkoopvolume marktgeden waarbij eerdere prijsverhogingen niet hebben geresulteerd in meeropbrengsten. In 2009 zullen we met een voorstel komen om een kostenreductie van €60.000 te effectueren. Hiermee compenseren we de tegenvallende opbrengsten vanaf 2009.

- Project Ringstraten

In de begroting zijn de ramingen voor het GSO-project Ringstraten nog niet op het goede niveau. Dit jaar moeten zowel de lasten als de baten worden opgehoogd met €450.000.

Damwand waalkade

Voor het herstel van de damwand aan de Waalkade zijn in het investeringsschema kredieten opgenomen met een totale omvang van €8,2 miljoen (jaren 2008-2011), met daaraan gekoppeld een EFRO-subsidie van €4,0. Dus netto €4,2 miljoen. Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat de aanvraag Efro-subsidie is gekoppeld aan het project Energieweg. Bovendien lijkt het geraamde krediet voor de damwand onvoldoende om de bestuurlijke ambities voor de Waalkade te kunnen realiseren. De schatting is dat €11,5 mln nodig is. Kortom een groot verschil met de nu beschikbare ruimte. We beraden ons op een oplossing en komen daar in een afzonderlijk voorstel op terug. Overigens gaat het nog maar om planvorming. Er zijn alleen nog maar voorbereidingskosten gemaakt voor ongeveer €1 ton.

Programma 9520 Onderwijs

<i>Afwijkingen exploitatie</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Afkoopsom huurverplichting Berg & Dalseweg (ROC)	b	1.056v	-	-	-	-
• Verrekening bijdrage 2000 Regionaal Onderwijsbureau Gelderland	l	94n	-	-	-	-
• Huurvergoeding De Brouwerij	l	30n	30n	30n	30n	30n
• Achterstallig onderhoud Stg. RK Lent	l	300n	-	-	-	-
• Correctie boekwaarde Alliantie	l	130n	-	-	-	-
• Eenmalige betaling schoolbestuur	b	482v	-	-	-	-
• Eenmalige betaling schoolbestuur	l	482n	-	-	-	-
• Structurele onttrekking aan bestemmingsreserve vervalt ingaande. 2008	b	44n	44n	44n	44n	44n
Effect per saldo		458v	74n	74n	74n	74n

Afkoopsom huurverplichting Berg & Dalseweg (ROC)

In de Raamovereenkomst met het ROC over de periode 2007-2009 is vastgelegd dat het ROC door het voortijdig beëindigen van het huurcontract van de Berg & Dalseweg verplicht is een afkoopsom van €1,1 miljoen te betalen aan Gemeente Nijmegen. Daarmee heeft het ROC het risico vanwege leegstand afgekocht. Inmiddels hebben wij dit bedrag ontvangen. Omdat wij het pand tijdig hebben kunnen verhuren, kan deze afkoopsom als een incidenteel voordeel worden beschouwd.

Uit dit voordeel dekken we in 2008 binnen het programma de volgende nadelen:

- Verrekening bijdrage 2000 Regionaal Onderwijsbureau Gelderland

Vanwege een juridisch geschil is sprake van een incidenteel nadeel van €0,1 miljoen. In het jaar 2000 zijn door de overheid rijksbijdragen toegekend aan gemeente Nijmegen voor een bedrag van €6,2 miljoen en abusievelijk door het Regionaal Onderwijsbureau Gelderland (ROB) ontvangen. Vanaf 2001 zijn wij in gesprek geweest met het ROB over doorbetaling van de rijksbijdragen, wat uiteindelijk geresulteerd heeft in een gerechtelijke procedure over een restantbetaling van €74.295 en de overige kosten bestaande uit deurwaarderskosten, advocaatkosten en gerechtskosten van €19.456. Dit totale bedrag van €93.751 is niet gebudgetteerd en leidt daarmee tot een nadeel op lastenniveau van het programma onderwijs. De Rechtbank heeft op 2 juli 2008 vonnis gewezen en de vordering van de gemeente afge-

wezen. Op dit moment is nog niet bekend of het juridische geschil nog tot meer kosten zal leiden.

- **Huurvergoeding De Brouwerij**

Abusievelijk is in de begroting in het kader van de onderwijshuisvesting geen rekening gehouden met de huurvergoeding aan de Brouwerij. Het betreft een structureel nadeel van € 30.000, dat jaarlijks muteert als gevolg van indexering. Wij adviseren de begroting vanaf 2009 structureel voor dit bedrag aan te passen.

- **Achterstallig onderhoud Stg. RK Lent en Correctie boekwaarde Alliantie**

In het kader van de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting is sprake van 2 incidentele tegenvallers (onderhandelingsresultaten) van € 300.000 in verband met achterstallig onderhoud Stg. RK Lent en € 130.000 in verband met de correctie van de boekwaarde Alliantie. Inzet van de onderhandelingen was dat de schoolbesturen meedoen aan de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. Door het onderhandelingsresultaat wordt de zorg voor onderwijshuisvesting met alle bijbehorende middelen en verantwoordelijkheden voor onbepaalde tijd overgedragen van de gemeente aan de schoolbesturen. Met die schoolbesturen, die met hun normatieve vergoeding geen (financiële) verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de onderwijshuisvesting zijn maatwerkgesprekken gevoerd. Deze gesprekken hebben geleid tot individueel maatwerk, waar de 2 genoemde knelpunten onderdeel van uitmaken. Met het vaststellen van het individuele maatwerk wordt het nu voor de betreffende schoolbesturen mogelijk om aan hun financiële verplichtingen te voldoen. Tevens zijn zij nu in staat om de ambitie van de doordecentralisatie - 70% nieuwbouw en 30% renovatie - waar te maken. Bij het maatwerk zijn wij uitgegaan van het verdelingsmodel van het desbetreffende schoolbestuur. Vervolgens hebben wij afgesproken tot welk bedrag het schoolbestuur de lopende investeringen kan afschrijven. Daarna is gekeken naar specifieke herontwikkelingsmogelijkheden in relatie tot de noodzakelijke nieuwe investeringen. Tot slot wordt er een extra bijdrage toegekend om het desbetreffende schoolbestuur mogelijk te maken om enerzijds aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen en anderzijds de gezamenlijke ambitie van 70% nieuwbouw en 30% renovatie binnen de gestelde termijn mogelijk te maken. Hiermee blijven wij binnen het inhoudelijke kader dat door uw Raad is vastgesteld.

Eenmalige betaling schoolbestuur

Doordat de doordecentralisatie onderwijshuisvesting met ingang van 2008 is gestart, kunnen wij overgaan tot uitvoering van beslispunt 5 uit Raadsvoorstel 178/2006 - Verplaatsing Jorismavo. Hierin is besloten, dat een bedrag van € 570.000,- aan de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting is toegevoegd ter dekking van de hogere exploitatielasten van het gebouw Heyendaalseweg 45. Verder is besloten dat de bestemmingsreserve, zodra de doordecentralisatie doorgang zou vinden, overgedragen zou worden aan het schoolbestuur. Wij stellen daarom nu voor om het resterende saldo ad € 482.250,- van deze bestemmingsreserve in 2008 over te dragen aan Stichting Scholengroep Rijk van Nijmegen en daartoe eenmalig € 482.250,- aan de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting te onttrekken. De in de begroting opgenomen structurele onttrekking aan de reserve van € 44.000 komt daarmee te vervallen.

Risicomelding

In het kader van de doordecentralisatie onderwijshuisvesting is in 2008 nog geen overeenkomst gesloten met Kristallis en Stichting Speciaal Onderwijs. Indien dit jaar geen overeenkomst wordt gesloten, leidt dit mogelijk tot een nadeel in 2008 van naar verwachting ca. € 485.000. Het structurele financiële effect is afhankelijk van het onderhandelingsresultaat met Kristallis en Stichting Speciaal Onderwijs. Binnen het programma Onderwijs hebben wij geen middelen gereserveerd om dit risico op te vangen. Wij zullen uw Raad via een separaat voorstel informeren over de stand van zaken omtrent de doordecentralisatie van deze schoolbesturen.

Programma 9530 Cultuur

Voor het programma Cultuur verwachten wij dit jaar geen afwijkingen van het budget 2008. Binnenkort leggen wij een voorstel aan uw Raad voor waarin we aangeven of en welke bezuinigingen op de culturele podia kunnen worden gerealiseerd en welke niet. De niet te realiseren bezuinigingen zullen we uit het door uw Raad beschikbaar gestelde budget van € 250.000,- dekken.

Risicomeldingen

- Door de nieuwe systematiek van rijkssubsidiëring met betrekking tot het programma Cultuur lopen twee stichtingen het risico om € 165.000 minder te ontvangen en worden in het handhaven van het huidige voorzieningenniveau bedreigd.
- Er bestaat nog onduidelijkheid over de voeding van de reserve Percentageregeling Beeldende Kunst. Daardoor kunnen er onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van het 'beleidsplan beeldende kunst';
- De Keizerkarelpodia moeten vanwege een hogere bezuinigingstaakstelling in 2008 ten opzichte van 2007 een verbetering van het exploitatieresultaat realiseren van € 300.000. In het najaar komen wij met een raadsvoorstel waarin wij ook de bezuinigingsmogelijkheden van andere podia afwegen, mede in het licht van de middelen die bij de Perspectiefnota 2008 beschikbaar zijn gesteld en het door uw Raad aangenomen amendement 'Vraag niet het onmogelijke van de podia' van 25 september 2007.

Programma 9610 Bestuur en middelen

	jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
De volgende afwijkingen treden in dit programma op	4.808v	583n	583n	553n	553n

Deze afwijkingen doen zich voor bij vier producten, die wij achtereenvolgens behandelen.

Product 9610-03 Heffingen

Afwijkingen	jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
• Belastingopbrengsten	b 38v	-	-	-	-

Bij het product heffingen verwachten we in 2008 een voordeel van € 38.000. De belangrijkste verschillen geven we hieronder aan.

OZB woningen

Bij het eigenaarsdeel, verwachten wij een incidenteel nadeel in 2008 van € 147.000. Dit is veroorzaakt door een lager areaal en lagere waardeinstijging dan begroot voor 2008. In de meerjarenramingen heeft dit geen effect. Daarnaast is het debiteurenbestand verder opgeschoond. Het afboeken van oude vorderingen leidt tot een incidenteel nadeel van € 148.000.

- OZB voor niet-woningen

Hier melden wij een voordeel van € 491.000, waarvan € 383.000 structureel. Dit structurele voordeel is vanaf 2009 al verwerkt in de begroting 2009 en blijft daarom hier verder buiten beschouwing. Dit is met name veroorzaakt door een hogere opbrengst op het eigenaarsdeel van € 870.000 (waarvan structureel voordelig € 213.000 vanaf 2009) en een lagere opbrengst op het gebruikersdeel van € 436.000 (waarvan structureel voordelig € 170.000 vanaf 2009). Deze verschillen zijn veroorzaakt door afwijkingen ten opzichte van de geraamde areaal- en waardeontwikkeling. Het afboeken van oude vorderingen heeft geleid tot een incidenteel nadeel van € 123.000.

- Rioolheffing

De opbrengst valt in 2008 € 120.000 lager uit. Dit resultaat komt ten laste van het Schommelfonds GRP (riolering), en heeft geen effect op het jaarresultaat 2008. Ook is er geen effect voor 2009, omdat de tarieven voor dat jaar hierop zijn aangepast.

- Afvalstoffenheffing

Een incidenteel nadeel van € 174.000. Dit is grotendeels veroorzaakt door lagere opbrengsten ad. € 79.000 en hogere (incidentele) verminderingen voor een bedrag van € 105.000.

- Reinigingsrechten

De baten blijven in 2008 € 85.000 achter bij de raming. Dit wordt veroorzaakt door lagere opbrengsten bij de reinigingsrechten (€ 126.000), mede door hogere leegstand. Dit is deels gecompenseerd door een lager bedrag aan verminderingen (€ 45.000).

- De opbrengst hondenbelasting geeft in 2008 een voordeel van € 52.000. Dit merken we voorlopig aan als eenmalig effect.
- Bij de precariobelasting melden we een incidenteel voordeel van € 35.000.

In 2008 zijn er incidentele afboekingen geweest in verband met de oninbaarheid. Op dit moment is verwachten wij dat de voorziening voor oninbaarheid voldoende is om toekomstige oninbare bedragen mee af te dekken. Bij de jaarrekening 2008 zullen we opnieuw bekijken of de voorziening toereikend is.

Product 9610-16 Concerninkomsten

Afwijkingen		jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
Algemene uitkering Gemeentefonds						
• budgettair (alleen 2008)	b	1.508v	-	-	-	-
• taakmutaties en andere uitkeringen	b	3.071v	-	-	-	-
Beleggingen						
• Opbrengst beleggingen ARN	b	86v	-	-	-	-
• Opbrengst beleggingen Grondbank	b	60v	-	-	-	-
• Uitkering Nuon, wegens verkoop GGR Gas	b	30v	-	-	-	-
• Opbrengst beleggingen BNG jr 2008	b	110n	-	-	-	-
• DAR na-uitkering 2007	b	113v	-	-	-	-
• DAR lagere dividenduitkering over 2008	b	700n	700n	700n	700n	700n
Totaal effect concerninkomsten		4.058v	700n	700n	700n	700n

Algemene uitkering Gemeentefonds

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is bijgesteld op basis van mutaties uit de meircirculaire 2008, de aanpassing van de leerlingenaantallen VO, SO en VSO, de aanpassing van de WOZ-waarde en de septembercirculaire 2008. Dit leidt tot een voordeliger uitkering in 2008 van € 1.508.000. De effecten voor 2009 en volgende jaren worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2009, respectievelijk de Perspectiefnota 2010.

Voor taakmutaties ontvangen wij dit jaar een extra bedrag van €3.071.000. Voor de herkomst van de taakmutaties en de wijze van besteding verwijzen we naar de toelichting bij het product concernverrekeningen.

Beleggingen

Diverse beleggingen leveren voor- en nadelen op. Het algemeen bestuur van de MARN heeft besloten de dividenduitkering over 2007 die zij van de ARN ontvangt volledig aan de deelnemende gemeenten uit te betalen. Ten opzichte van de raming in onze begroting betekent dit een extra uitkering van €86.500. Van de Grondbank ontvangen we een uitkering van €60.000. In de begroting is daarvoor niets geraamd. Van de Nuon is een bedrag van €30.000 ontvangen als gevolg van de definitieve afwikkeling van de verkoop aandelen GGR Gas. Het dividend van de BNG zal dit jaar ongeveer €110.000 lager uitvallen.

Tot slot de DAR. Het werkelijk uitgekeerde dividend van de DAR over 2008 is €113.000 hoger dan verwacht bij het afsluiten van het boekjaar 2007. Dit incidentele voordeel komt ten gunste van 2008. Verder verwacht de DAR over 2008 een lager dividend uit te keren, mede ingegeven door de lagere vergoeding die de gemeente Nijmegen betaalt via de afgesloten DVO voor de dienstverlening van DAR in 2008. Zie ook het programma Openbare ruimte. We verwerken voorlopig bij deze Najaarsnota een effect van plus €7 ton DVO (openbare ruimte) en min €7 ton dividend (in dit programma).

Product 9610-17 Concernverrekeningen

<i>Afwijkingen</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
Concernposten						
• Concernposten, budget Triavium valt vrij	l	66v	66v	66v	66v	66v
• Concernposten, BTW-claim 2008 (500 v) en BTW- heffingsrente (375 v)	b	857v	-	-	-	-
• Concernposten, BTW mutaties aan de lastenkant 2008	l	107n	-	-	-	-
• Concernposten,doeluitkering werkgelegenheidsimpuls 3jr	b	30n	30n	30n	-	-
Concernstelposten - bezuinigingen						
• Opschoning bezuinigingsstelposten per saldo een nadeel	l	130n	130n	130n	130n	130n
• Verlaging van de stelpost verliezen bezuinigingen	l	130v	130v	130v	130v	130v
Concernstelposten - taakmutaties						
• Budget taakmutaties tot meircirc. 2008-1	l	74v	81v	81v	81v	81v
• Budget taakmutaties tot meircirc. 2008-2	l	164n	-	-	-	-
• Budget taakmutaties mei en sept. circulaire 2008 (zie ook concerninkomsten gemeentefonds)	l	2.902 n	-	-	-	-
Overig						
• Treasury voordeel	b	4.000v				
• Treasury nadeel	l	4.000n				
• Bespaarde rente op reserves	b	1.969v	-	-	-	-
• Bespaarde rente op reserves deels overhevelen naar stadsbrug	l	706n	-	-	-	-
• Bespaarde rente niet toevoegen aan saldireserve (zie hoofdstuk 3 financiën)		pm				
Totaal effect concernverrekeningen		943 n	117v	117v	147v	147v

Concernposten

De voorziening Triavium is in 2005 opgeheven. In de begroting is hiervoor nog een jaarlijkse voeding opgenomen van € 66.392. Deze kan komen te vervallen.

De inhaalslag die wij vorig jaar zijn gestart op de BTW-labeling zal in 2008 nog leiden tot een aangifte bij de fiscus. Een eerste onderzoek van de administratie wijst uit dat rond €5 ton geclaimd kan worden. Iets wat we uiteraard doen. Daarnaast is er voor het BTW Compensatie Fonds (BCF) een voordeel van €357.000 ontstaan wegens heffingsrente over 2003 t/m 2006. Dit voordeel nemen we op in het resultaat 2008. Daarnaast moeten ook aan de lastenkant nog enkele technische correcties worden doorgevoerd inzake de BTW die een nadeel opleveren van €107.000. Dit betreft de vereveningsbijdrage en rentenadeel over 2005 en 2006.

De vergoeding die we van het Rijk ontvangen voor de afkoopregeling Doeluitkering werkgelegenheidsimpuls over de jaren 2008 tot en met 2010 is te hoog in de begroting opgenomen. Een correctie vindt plaats van €30.000 over de jaren 2008-2010.

Bezuinigingen

Zoals elders ook al aangeven, loopt de uitvoering van het Bezuinigingsprogramma 2008 volgens plan. Wel is het zo dat binnen het product Concernverrekeningen nog enkele stelposten waren opgenomen die om afwikkeling vragen. Omdat de achtergrond van deze (oudere) posten uiteindelijk niet goed te herleiden viel, worden deze verrekend met de stelpost

'verliezen op bezuinigingen' ter grootte van €400.000. Gevolg van deze opschoning is, dat op deze laatste post per saldo een bedrag van €130.000 word afgeraamd, waarna nog een bedrag resteert van €270.000 structureel.

Taakmutaties Gemeentefonds

We hebben alle taakmutaties van vóór mei 2008 beoordeeld. Een aantal bedragen die we via taakmutaties Gemeentefonds van het Rijk hebben ontvangen en die als uitgavenstelpost zijn opgeboekt, kunnen komen te vervallen omdat die ten onrechte nog in de begroting staan (uitgaven zijn dubbel opgenomen). Dit levert een voordeel op van €74.000 in 2008 en van €81.000 vanaf 2009 en een eenmalig nadeel van €164.000 in 2008.

Verder hebben we dit jaar via de meicirculaire en septembercirculaire van het Rijk opnieuw taakmutaties ontvangen voor een totaal bedrag van €3.071.000. Deze ontvangst wordt in de begroting opgenomen in het product Concerninkomsten. Voor de samenstelling van dit totaalbedrag verwijzen we naar bijlage D. Hoewel het Rijk deze gelden uitkeert met het oogmerk om daar door het Rijk gewenste activiteiten mee te ontplooiën, zijn deze gelden in formele zin vrij besteedbaar. In afwachting van bestedingsvoorstellen die uw Raad dit jaar nog zullen bereiken, reserveren we op dit moment een bedrag van €2.902.000. Het verschil zijnde €169.000 komt dit jaar niet tot besteding en kan vrijvallen. We passen de begroting hierop aan.

Overig

Treasury levert zowel aan de baten- als aan de lastenkant een effect op van afgerond €4,0 miljoen. Dit heeft te maken met het feit dat we meer geld inlenen en uitlenen dan we hadden voorzien, waardoor ook de rentelasten en -baten toenemen.

Bespaarde rente. Bij het opstellen van de begroting 2008 is gerekend met een lagere stand van de reserves en voorzieningen. De bespaarde rente over deze middelen valt daardoor hoger uit. Dit geeft een voordeel van €1.969.000. Een deel van dit voordeel, zijnde €706.000 heeft betrekking op de voorziening stadsbrug en storten we daarin af.

Het restant zijnde €1.263.000 brengen wij ten gunste van de exploitatie 2008. Daarmee voegen we deze middelen niet toe aan de saldireserve. Reden is dat door het dan nog resterende exploitatietekort over 2008 een onttrekking aan de saldireserve zou moeten plaatsvinden. Die kan hierdoor thans achterwege blijven. Zie hoofdstuk 3 financiën.

Product 9110-01 Dagelijks bestuur

Afwijkingen		jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
• Opleidingskosten DT	l	45n	-	-	-	-
• Kosten voormalig college	l	100v	-	-	-	-
Effect per saldo		55v	-	-	-	-

Binnen dit product treden twee afwijkingen op. De uitgaven voor wachtgeldten ten behoeve van voormalige collegeleden vallen dit jaar €100.000 voordeliger uit. Opleidingskosten van het DT leiden tot een incidentele overschrijding. Binnen dit product compenseren we dit, zodat per saldo een eenmalig voordel ontstaat van €55.000.

Programma 9630 Facilitaire diensten

Afwijkingen exploitatie		jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
• Verkoopopbrengsten en lasten panden zonder programma	b	1.142v	-	-	-	-
• Verkoopopbrengsten en lasten panden zonder programma	l	201n	-	-	-	-
• Netto opbrengst naar saldireserve		pm				
• Verkoop panden zonder programma aanpassing exploitatie	b	92n	28n	28n	28n	28n
• Verkoop panden zonder programma aanpassing exploitatie	l	2v	15v	15v	15v	15v
• Aanpassing begroting Basgebouw	l	1n	1n	1n	1n	1n
• Huurbaten 2008 Goffertstadion	b	15v	-	-	-	-

• Exploitatielasten i.v.m. voorkoming legionella Sportaccommodaties	I	80n	-	-	-	-
• Te hoge indexering op baten binnen VSA jr 2008	b	200n	-	-	-	-
Effect per saldo		585v	14n	14n	14n	14n

Verkoopopbrengsten en lasten panden zonder programma

Ter uitvoering van uw Raadsbesluit dd. 20 oktober 2004 om panden zonder programma te verkopen zijn/worden er in 2008 wederom een aantal objecten verkocht, zijnde Dr. J. Berendsstraat 42, Oude Haven 102, Voorstadslaan 313A, Dorpsstraat 112 en Zwanenveld 84-03D. Ook is overeenstemming bereikt over de verkoop van één van de negen leegstaande maycrétewoningen; Beverweg 1. De netto opbrengst van deze verkopen komt ten gunste van het programma Facilitaire Diensten en dient in navolging op het amendement "opbrengsten panden horen in de algemene reserve" ten gunste van de algemene reserve te worden gebracht. Wij laten deze toevoeging echter nu achterwege. Reden is dat door het dan nog resterende exploitatietekort over 2008 een onttrekking aan de saldireserve zou moeten plaatsvinden. Die kan hierdoor thans achterwege blijven. Zie hoofdstuk 3 financiën. Het per saldo nadelige resultaat van € 90.000 astructureel, respectievelijk € 13.000 structureel, wordt vooral veroorzaakt door de aframing huuropbrengst en verkoopkosten.

Huurbaten 2008 Goffertstadion

Ten laste van het rendabele krediet van € 500.000 is de grasmat van het Goffertstadion vervangen voor een bedrag van € 56.925. Tegenover de reeds geraamde kapitaallasten staan gedurende 10 maanden vanaf 1 maart 2008 hogere huurbaten die wij hier melden.

Exploitatielasten i.v.m. voorkoming legionella Sportaccommodaties

De wetgeving inzake legionellabestrijding is in 2008 aanzienlijk versoepeld. Een reductie van kosten zou het logische gevolg dienen te zijn. In een aantal sportaccommodaties levert het waterleidingbedrijf Vitens echter koud water met een temperatuur van 22 graden celsius; wettelijk gezien toegestaan. Dit brengt echter het risico van het ontstaan van legionella met zich mee. Dat betekent dat we op dit moment, in weerwil van de wetversoepeling, als tijdelijke maatregel dienen te blijven spoelen. Vooralsnog is dit een astructurele maatregel in afwachting van definitieve maatregelen, in de zin van technische aanpassingen.

Te hoge indexering op baten binnen VSA

Gemeentebreed is vanaf het begrotingsjaar 2008 een indexering op de baten toegepast, de indexering op het bouw bureau was al in de tariefsverhoging aan opdrachtgevers van het Bouw bureau toegepast en dus niet nogmaals realiseerbaar. In 2008 leidt dit door eenmalige voordelen binnen vastgoed tot een nadeel van € 200.000. Dit verwerken we nu in deze Najaarsnota.

In structurele zin is er een nadeel wegens te hoge indexering van de baten binnen VSA van € 330.000. We zullen bij de Voorjaarsnota 2009, respectievelijk de Perspectiefnota 2010 een voorstel doen voor een oplossing van dit probleem.

Borging publiek geheugen

In november 2007 heeft uw Raad besloten over de digitalisering van filmarchieven. Naast de inzet van gemeentelijke gelden zou gezocht worden naar externe financiers. In verband met het ontbreken van externe financiers zal het project in afgeslankte vorm worden voortgezet, binnen de hiervoor beschikbare gemeentelijke middelen.

Programma 9710 Mobiliteit

<i>Afwijkingen</i>		<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
• Bestemmingsreserve parkeerbijdrage opramen in begroting	b	100v	100v	100v	100v	100v
• Bestemmingsreserve parkeerbijdrage opramen in begroting	I	100n	100n	100n	100n	100n
Effect per saldo		0n	0n	0n	0n	0n

De parkeerbijdrageregeling die uw Raad heeft vastgesteld is nog niet goed verwerkt in de begroting. In verband met rechtmatigheid willen we zowel de lasten als baten opramen met een jaarlijks bedrag van € 100.000. Daarmee geven we aan dat we jaarlijks een bijdrage verwachten van € 100.000 (baat), die we vervolgens wegzetten in de Bestemmingsreserve parkeerbijdrage (last).

Programma 9720 Milieu

Afwijkingen		jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
• Klimaat	b	150n	-	-	-	-
• Klimaat	l	150v	-	-	-	-
• Bodem	l	-	-	14n	14n	14n
Effect per saldo		0n		14n	14n	14n

Klimaat

Het Rijk heeft in totaal € 386.000 aan BANS-subsidie beschikbaar gesteld. Hiervan is, via jaarlijkse termijnbedragen, sinds 2005 ca. € 350.000 als voorschotbedrag uitgekeerd. Het begrote budget is hierop gebaseerd. Het niet-gerealiseerde voorschot schoof telkens door naar een volgend jaar. Jaarlijks konden grote verschillen zitten in de realisatie van dit voorschot. In 2008, het slotjaar van BANS-I, wordt het restant gerealiseerd: circa € 200.000. Er komen, behoudens een eindafrekening, geen voorschotten meer bij. Daarom verwachten wij een verschil van ca. € 150.000 met de begroting. Reden voor een eenmalige aframing van lasten én baten op BANS-1 in 2008 met € 150.000.

Bodem

In de Voorjaarnota meldden wij dat we de samenstelling van de begroting 2008 de baten, geraamd in dit product, op de gebruikelijke wijze hebben geïndexeerd. Dit is ook gebeurd bij de rijksbijdrage in dit product. Omdat het echter een vaste rijksbijdrage betreft, had de indexering hier niet mogen worden toegepast. De indexcomponent van bijna € 14.000 wordt daarom niet gerealiseerd; en er staan ook geen kosten tegenover. Bij de Voorjaarsnota is dit voor de jaren 2008 en 2009 aangepast. Omdat de rijksbijdrage structureel in de begroting is geraamd, corrigeren we dit nu voor de jaren vanaf 2010.

Programma 9730 Groen en recreatie

Afwijkingen		jr2008	jr2009	jr2010	jr2011	jr2012
• Integraal waterbeheer, lagere storting in schommelfonds	l	120v	-	-	-	-
• Integraal waterbeheer, lagere rioolheffing 2008	l	120n	-	-	-	-
Effect per saldo		0n				

Integraal Waterbeheer - Riolering

De lasten en baten van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) vormen een gesloten systeem. Afwijkingen op realisatiebasis worden verrekend met de Voorziening GRP-nieuw ("schommelfonds"). Dit geldt niet voor de aanleg van rioolaansluitingen. Immers: de wet bepaalt dat nieuwe rioleringen (zoals in Waalsprong, maar ook bij kleine inbreidingen) gefinancierd dienen te worden uit de planexploitatie.

Op 10 september jongst leden heeft uw Raad het collegevoorstel Update GRP vastgesteld. Dit voorstel is onderdeel in het proces van voortdurende aanpassing naar een zo realistisch mogelijke programmering. Het nieuwe, nog op te stellen GRP 2010-2014 is de volgende stap in dat proces.

Wat betreft de uitvoering in 2008 melden we dat de investeringsbudgetten voor rioolvernieuwing/vervanging en voor stelselverbetering met moeite kunnen worden weggezet. Dit vergt voortdurende adequate prioritering bij het Ingenieursbureau. Bij het aantrekken van formatieve capaciteit speelt ook de krapte op de arbeidsmarkt een rol.

Rioolheffing

De opbrengst rioolheffing blijft dit jaar € 120.000 achter bij de raming. Dit betekent een lagere verrekening met het Schommelfonds. We passen de begroting hier op aan.

Oorzaken:

- Voor de rioolheffing woningen is er een incidenteel voordeel te melden door hogere opbrengsten. Voordeel € 91.000.
- Voor rioolheffing niet-woningen is er een nadeel te constateren door lagere opbrengsten van € 154.000, mede veroorzaakt door meer aftopping.
- Het aantal verminderingen zal € 133.000 hoger uitvallen dan begroot (een nadeel).
- Bij de oninbare posten is een incidenteel voordeel te melden van € 76.000.

Bij de rioolheffing betreft dit allemaal incidentele wijzigingen omdat voor 2009 de tarieven worden aangepast.

2 Paragrafen

2.1 Investerings

Investerings vormen naast de exploitatie een wezenlijk onderdeel van de gemeentelijke financiële huishouding. In het investeringsplan is opgenomen welke investeringen in de stad moeten worden uitgevoerd. Het gevolg van investeren is dat er jaarlijks een bedrag aan kapitaallasten in de begroting wordt opgenomen. Bij een evenwichtige investeringsplanning worden de kapitaallasten op een stabiel niveau gehouden en zijn er investeringsgelden beschikbaar voor zowel noodzakelijke vervangingen als voor enkele vernieuwingen.

Aanpak

Wanneer investeringsgelden niet overeenkomstig de planning worden uitgegeven, worden ook de kapitaallasten vertraagd in rekening gebracht. Doordat de afgelopen jaren de realisatie achter bleef lopen op de planning, ontstond er jaarlijks een onderschrijding aan kapitaallasten. Om deze middelen toch beschikbaar te houden voor investeringen, besloot uw Raad om deze onderschrijding van kapitaallasten toe te voegen aan de reserve strategische investeringen (RSI).

Doelstelling is om de investeringsplanning steeds realistischer te maken. Omdat er veel (externe) factoren zijn die de planning beïnvloeden, is dit geen eenvoudige opgave.

Bij de Voorjaarsnota hebben we het investeringsprogramma 2008 al een eerste keer bijgesteld. We hebben geïnterpreteerd welke investeringen vanuit 2008 doorgeschoven moeten worden. Besloten is om €9,2 miljoen door te schuiven naar 2009 en een volume van €11,5 miljoen naar 2010 (zie bijlage D van de Voorjaarsnota).

Nu we dichterbij het einde van het jaar komen, krijgen we nog concreter zicht op de voortgang van de werkzaamheden dit jaar. Dit stelt ons in staat om nu al te verwachten restantkredieten 2008 over te hevelen naar volgende jaren. Dit overhevelen is een actie die wij voorheen bij het opmaken van de jaarrekening uitvoerden. Het nu zicht bieden op de overheveling van kredieten naar 2009 betekent, dat *al vanaf 1 januari 2009 de investeringskredieten beschikbaar zijn, hetgeen de voortgang ten goede komt.*

Investeringsprogramma 2008

Het investeringsvolume dat in de begroting is opgenomen bestaat uit twee onderdelen. Enerzijds de investeringen die zijn geprogrammeerd voor 2008 (investeringsprogramma 2008 groot €26,5 miljoen) en anderzijds de restantkredieten doorgeschoven vanuit 2007 en voorgaande jaren ter grootte van €44,8 miljoen. Bij elkaar voor 2008 een totale opgave van €71,3 miljoen.

Bij besluit van de Voorjaarsnota (zie boven) is reeds een volume van €20,7 miljoen overgeheveld naar volgende jaren. Via afzonderlijke besluitvorming zijn er nog enkele kredieten aan het investeringsplan toegevoegd, zoals het krediet voor sportpark Oosterhout van €9,6 miljoen, en het krediet voor de aanpak Scheidingsweg (ten laste van de saldireserve) van €2,6 miljoen.

Naar situatie van deze Najaarsnota staat zodoende een bedrag van totaal €64,9 miljoen op de investeringsplanning 2008.

Voortgang en bijstelling

Bij de septembermarap hebben wij opnieuw geïnterpreteerd hoever het is met de voortgang van het investeringsplan 2008 en welke verwachtingen er dit jaar nog zijn. Worden de werkzaamheden dit jaar beëindigd of lopen ze door in 2009? De resultaten hebben we opgenomen in bijlage C, totaaloverzicht van restantkredieten per programma, per krediet. Onderstaand wordt een totaaloverzicht, verdeeld naar rendabele en onrendabele kredieten aangegeven (bedragen in hele euros).

	<i>Begroot 2008</i>	<i>Realisatie per heden (okt 2008)</i>	<i>Over te hevelen naar 2009</i>	<i>Over te hevelen naar 2010</i>
Onrendabel	52.772.500	12.552.200	17.000.900	242.200
Rendabel	12.112.900	3.298.000	657.500	
Totaal	64.885.400	15.850.200	17.658.400	242.200

Conclusie uit dit overzicht:

1. Van het begrote volume van bijna €65 miljoen is bijna €16 miljoen daadwerkelijk uitgegeven per oktober en wordt bijna €18 miljoen overgeheveld.
2. Tot het eind van het jaar is nog een bedrag van €31 miljoen voor besteding beschikbaar. Bij de jaarrekening zal duidelijk worden welk deel van de €31 miljoen feitelijk is uitgegeven en wat daadwerkelijk zal vrijvallen.

In bijlage C (overzicht restantkredieten) vallen enkele posten op. In de eerste plaats is de inschatting dat het sportpark Oosterhout voor een heel groot deel in 2008 gerealiseerd zou worden, te optimistisch geweest. Van het in juni 2008 beschikbaar gestelde krediet van €9,6 miljoen, wordt nu €7,9 miljoen overgeheveld naar 2009. Verder is in het verleden een bulkkrediet voor brandveiligheid beschikbaar gesteld, waarvan de verwachting was dat de werkzaamheden in 2008 afgerond zouden worden. Overleg met de brandweer bij concrete projecten en efficiency inzichten, heeft er toe geleid dat een aantal projecten vooruitgeschoven is en in 2009 tot afronding moeten komen. Hiervoor is ongeveer €2 miljoen overgeheveld naar 2009. Verder zijn er nog enkele kredieten aangehouden als afwikkeling van enkele zeer omvangrijke investeringen, zoals het voorzieningshart Visveld en de Klif.

Lagere kapitaallasten

Zoals eerder opgemerkt, heeft het achterblijven van investeringen invloed op de kapitaallasten. Investeringen brengen pas een jaar na gereedkomen volledige kapitaallasten (heel jaar rente en afschrijving) met zich mee. In het investeringsjaar zelf wordt alleen gerekend met een half jaar rente. Het achterblijven van de investeringen in 2008 heeft dus het grootste effect op de kapitaallastenoverschrijding in het jaar 2009. In de begroting 2009 e.v. met een deel van deze lagere kapitaallasten ook al rekening gehouden. Deze Najaarsnota laat zien dat verwacht mag worden dat deze onderuitputting door een vertraagde uitvoering 2008 ook begrotingstechnisch zal worden gerealiseerd.

Het effect van het doorschuiven naar 2009 heeft voor het begrotingsjaar 2008 alleen een half jaar rente tot gevolg. Verder heeft het niet regelmatig investeren in de loop van het kalenderjaar (per oktober is €16 miljoen uitgegeven) een rente-effect.

Het verwachte (rente)effect kan berekend worden op circa €0,5 miljoen. Volgens de regels vloeit dit bedrag toe aan de Reserve Strategische Investeringen (RSI). Wij stellen echter voor om de totale overschrijding bij de jaarrekening te bepalen en op dat moment als storting in de RSI in het winstbestemmingsvoorstel mee te nemen. Voor deze Najaarsnota blijft het nu bij het doen van een melding.

2.2 Bedrijfsvoering

2.2.1 Bedrijfsvoering algemeen

Onze voornemens met betrekking tot de organisatiebrede bedrijfsvoering voor 2008 zijn opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering van de Stadsbegroting 2008 - 2011. Ten opzichte van deze voornemens melden wij een enkele afwijking en informeren wij u kort over een aantal actuele ontwikkelingen. Het gaat hierbij om:

HRM-agenda

In december 2007 heeft het Directieteam de HRM-agenda 2008-2009 vastgesteld. In deze agenda is kernachtig weergegeven welke opgaven we voortvarend ter hand dienen te nemen, willen we als gemeente Nijmegen aan onze strategische HRM-doelstellingen kunnen blijven voldoen. Het betreft opgaven op het gebied van (a) leiderschap en leidinggeven, (b) P&O-gesprekscyclus, (c) loopbaanontwikkelingen en mobiliteit, (d) werving & selectie en arbeidsmarktcommunicatie en (e) formuliergebruik.

Op 23 september jongst leden, 'De Vierde dinsdag van september', zijn de resultaten van de HRM-Agenda aan de gehele organisatie gepresenteerd. Het DT heeft haar visie op het thema 'leiderschap en leidinggeven' in de vorm van een kernachtig geformuleerd statement voor het voetlicht gebracht.

Op het gebied van loopbaanontwikkeling en mobiliteit is op deze dag het zogeheten 'Huis van je Toekomst' geopend: onze huidige leidinggevend en medewerkers vinden er alle faciliteiten op het gebied van loopbaanadvies en -begeleiding, training en opleiding en stages onder één dak.

Om nieuwe collega's 'binnen te halen' is een geheel nieuwe, eigentijdse arbeidsmarktcampagne van start gegaan: 'Nijmegen zoekt mensen van formaat'. De werving- & selectieprocedure is aanzienlijk aangescherpt en verregaand gedigitaliseerd. De eerste, succesvolle periode van het vernieuwde stagebeleid krijgt een passend vervolg.

Met alle directies is afgesproken niet alleen de kwantiteit van zowel de functionerings- / POP-gesprekken als de beoordelingsgesprekken waar nodig te verhogen, maar tevens gericht te investeren in de kwaliteit van deze gesprekken.

De P&O-formulieren zijn niet alleen in aantallen drastisch gereduceerd, maar tevens vereenvoudigd en voor een belangrijk deel gedigitaliseerd. Op het gebied van Arbo-zorg is het verzuimprotocol aangepast aan de nieuwe dienstverlening en zijn we gestart met een pilot met de zogeheten 'verzuimcoach' om het verzuim nog verder terug te dringen. Tevens zijn er activiteiten ontwikkeld om het welbevinden en de leefstijl van medewerkers te bevorderen.

Tenslotte mag niet onvermeld blijven dat binnen hetzelfde kader van de HRM-Agenda enkele veelbelovende pilots zijn gestart, onder meer rond de thema's seniorenbeleid, fysiek belastende functies en tweede loopbaan, dakpanconstructies en arbeidsmarktcommunicatie.

Organisatieontwikkeling

doorlichting financiële functie

In de Voorjaarsnota 2008 kondigden wij aan dat de doorlichting van de financiële en control functie nog voor het zomerreces zou worden afgerond. In verband met het begrotingsproces zal de doorlichting in het najaar worden afgerond.

doorlichting juridische functie

Op dit moment wordt de juridische functie (gemeentebreed) doorgelicht. De doorlichting zal voor het einde van het jaar worden afgerond.

Uitvoering collegeonderzoek ex 213a Gemeentewet

Conform onze toezegging in de Voorjaarsnota hebben wij voor het zomerreces een 3-tal onderzoeken vastgesteld en ter informatie aan uw Raad aangeboden. De uitvoering van het 213a onderzoeksplan 2008 zal gedeeltelijk doorlopen in het begrotingsjaar 2009. Na afronding van deze onderzoeken zullen wij een planning voor het resterende deel van 2009 opstellen en aan uw raad aanbieden. De komende maanden zullen de plannen van aanpak voor de diverse onderzoeken ter informatie aan de raad worden aangeboden.

Nieuwe financiële beheersverordening ex 212 Gemeentewet

In 2008 is in samenspraak met de auditcommissie de bestaande financiële beheersverordening geëvalueerd. De uitkomsten vormden de basis voor een nieuwe verordening die op korte termijn aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden.

Nieuw model begrotingswijziging

Gericht op de versterking van het budgetbeheer is in 2008 in samenspraak met de auditcommissie een nieuw model begrotingswijziging ontwikkeld. Dit model zal met ingang van het begrotingsjaar 2009 worden ingevoerd.

2.2.2 Bezuinigingen

Voor een overzicht van het bezuinigingsprogramma 2008 verwijzen we - korthedshalve - naar de Voorjaarsnota 2008, waar dit programma als bijlage is opgenomen. De uitvoering van dit veelomvattende programma loopt volop. Hoewel de daadwerkelijke invulling van de taakstellingen veel vraagt van de organisatie, zijn op dit moment geen grote afwijkingen te verwachten. Bij de jaarrekening zullen we u meer in detail rapporteren over de resultaten in 2008.

Het programma 2008 is door middel van besluitvorming in de Perspectiefnota 2009 verder aangevuld. Een overzicht (bedragen x €1000):

	<i>jr2008</i>	<i>jr2009</i>	<i>jr2010</i>	<i>jr2011</i>	<i>jr2012</i>
<u>Stand uit de VJN2008</u>					
Bezuinigingsopgave 2008	10.035	10.035	10.035	10.035	10.035
Opgave vanaf 2009 (A)		<u>2.440</u>	<u>2.825</u>	<u>2.895</u>	<u>2.895</u>
		12.475	12.860	12.930	12.930
Bezuinigingsopgave uit de Perspectiefnota 2009 (B)		0	1.000	2.000	3.000
Totaal additioneel ten opzichte van 2008, en dus vanaf 2009 in te vullen (A+B)		2.440	3.825	4.895	5.985

ad A. Betreft in hoofdzaak de Formatiereductie derde tranche van € 1 miljoen structureel vanaf 2009 en de invulling van de Onderzoeksopdracht uit de VJN2008 blz.22 van € 1,5 miljoen.

ad B. Betreft de bezuiniging verband houdend met de Productiviteitsafspraken conform blz.39 van de Perspectiefnota 2009.

2.3 Verbonden partijen

Gelet op het belang van een goed zicht op de verbonden partijen, willen we u nu tussentijds informeren over een aantal actuele ontwikkelingen. Voor meer algemene achtergrondinformatie verwijzen we u naar de paragraaf verbonden partijen in de Stadsbegroting 2008. We maken onderscheid in gemeenschappelijke regelingen en private rechtspersonen.

2.3.1 Gemeenschappelijke Regelingen (GR)

Bergerden

In de GR Bergerden, de samenwerking met de gemeente Lingewaard waarbinnen 208 ha uitgeefbare grond voor glastuinbouw wordt ontwikkeld, is de uitgifte van grond en bouw van kassen al begonnen in 2003. Deze is in een wisselend tempo daarna doorgezet. Meer dan de helft van het uitgeefbare glasareaal is inmiddels verkocht. De exploitatie verloopt budgettair neutraal voor de gemeente Nijmegen. Het eventuele risico wordt opgevangen binnen de ABR van het Ontwikkelingsbedrijf. Dat risico op de totaalexplotatie wordt weliswaar laag geschat maar is toch, met name in verband met het faillissement van het collectieve energiebedrijf van de tuinders, de ECB, kritisch gevolgd. Niet alleen vanwege de af te schrijven lening van de GR aan deze BV, maar juist ook de waarde die de energielevering heeft voor het glastuinbouwgebied. De energielevering aan toekomstige afnemers is opnieuw georganiseerd. Flexibiliteit in aansluitmogelijkheden voor de tuinders is daarbij uitgangspunt. Binnen de planexploitatie van de GR is een voorziening getroffen en zijn maatregelen genomen om de reservepositie weer op peil te krijgen. Naar verwachting zal in 2009 nog ca 32 ha landbouwgrond worden aangekocht en ca 52 ha bouwrijp worden uitgegeven.

Breed

De wijziging van de Wsw per 1 januari 2008 brengt met zich mee dat mensen met een indicatie voor de Wsw meer rechten krijgen, waaronder het recht op gebruik van een Persoonsgebonden Budget (PGB). Mensen kunnen van het PGB gebruik maken als zij buiten de poort van Breed bij een reguliere werkgever aan de slag willen, beter bekend als begeleid werken. Wanneer veel mensen gebruik maken van het PGB, leidt dit tot een afname van het

aantal werkzame Wsw-ers bij Breed. Dit kan zich vertalen in een slechter financieel resultaat van Breed, wat kan leiden tot een hogere gemeentelijke bijdrage in de exploitatie.

De verordening Persoonsgebonden Budget is op 26 juni 2008 door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Breed vastgesteld. Vanaf deze datum tot op heden zijn er nog geen PGB's aangevraagd. Het opgenomen - mogelijke - risico van afname van het aantal werkzame Wsw-ers bij Breed doet zich dan ook niet voor.

Het is lastig te voorspellen of het risico zich op termijn daadwerkelijk voor gaat doen. Enerzijds, omdat het onduidelijk is hoeveel mensen van het PGB gebruik zullen gaan maken en anderzijds of dit dan daadwerkelijk zal leiden tot een afname van het aantal werkzame Wsw-ers bij Breed. Breed rapporteert periodiek over de aantallen PGB en aantallen Wsw-ers, waardoor een mogelijk financieel risico tijdig zal worden gesignaleerd.

Bijsterhuizen

In de GR Bijsterhuizen, een samenwerkingsverband met Wijchen, is de terugval in de uitgifte van grond voorbij. Een aantrekkelijke economie roept vraag op en de reservering van ruimte ten behoeve van bedrijven die moeten wijken voor Waalfront en Stadsbrug leiden tot het in uitvoering nemen van volgende fasen van het bedrijventerrein.

Prognoses ten aanzien van het financiële resultaat, dat ten gunste komt van de ABR van het Ontwikkelingsbedrijf waar ook een eventueel risico wordt opgevangen, zijn positief. Verwacht wordt dat in 2009 een eerste winstneming kan plaatsvinden van € 10 mln. die door beide deelnemende gemeenten op 50/50 basis moet worden gedeeld. Naar verwachting zal dit in 2010 ook het geval zijn.

Door het aantrekken van de economie en een aantrekkelijke vraag naar terreinen, mede in relatie tot de verplaatsingswensen vanuit het Waalfront, is de prognose dat het positieve saldo kan worden vastgehouden. Alle beschikbare uitgeefbare grond is verkocht of gereserveerd. Voor toekomstige ontwikkeling is nog 35 ha in het plangebied beschikbaar, een volgende fase wordt nu aangepakt. Voorzien is het verder verwerven van terreinen in fase 7 en het bouwrijp maken van fasen 5 en 7. Voorbereidingen worden getroffen voor uitbreiding van Bijsterhuizen in noordelijke richting.

Euregio Rijn en Waal

Interreg III loopt af op 31 december 2008. Interreg IV is in 2007 van start gegaan. Doordat het nieuwe programma minder overheadbudget heeft en enkele andere taken aflopen zal de Euregio-organisatie in 2009 afslanken. Daaraan zijn geen financiële gevolgen verbonden.

GGD

Er spelen nu twee belangrijke ontwikkelingen. Ten eerste betreft dat een indexeringsprobleem. Volgens de GGD is de compensatie voor loon- en prijsstijgingen die is vastgelegd in de Begrotingsrichtlijnen 2008 en 2009 niet voldoende. Voor deze jaren kan het financiële probleem worden opgevangen door de algemene reserve van de GGD. Gevolg daarvan wel is, dat het begrote overschot op de begroting 2008, bedoeld voor de groei van de algemene reserve, niet wordt gehaald. De financiële positie en de hoogte van de algemene reserve van de GGD zijn van dien aard dat dit geen probleem is. Bij het maken van nieuwe afspraken over indexering voor het jaar 2010 en verder zal naar het voorstel van de GGD worden gekeken door de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regeling.

Ten tweede betreft dat de invoering van het EKD. De GGD komt met een Plan van aanpak voor de invoering van het EKD. Al zijn de financiële consequenties per gemeente nog niet geheel inzichtelijk, wel is duidelijk dat op langere termijn de invoering van het EKD een extra structurele bijdrage van de gemeente zal vragen. Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar hetgeen bij de toelichting bij het programma 9410 Zorg en Welzijn is opgenomen.

MARN

Door de gemeenschappelijke regeling MARN is aan ARN B.V. in het verleden een garantstelling van € 9 mln. verstrekt. ARN B.V. heeft laten weten dat deze door MARN aan ING bank verstrekte garantie vervalt, omdat er op een andere wijze in is voorzien. Voor de gemeente Nijmegen houdt dit in - Nijmegen neemt voor ongeveer 50% deel in de GR - dat het risico met € 4,5 mln. is verminderd.

Recreatiegemeenschap Veluwe (RGV)

Er is een college- en raadsvoorstel in procedure over de ontwikkelingen bij het RVG en de positie van Nijmegen daarin.

2.3.2 Private rechtspersonen

Brabantse Poort

De Brabantse Poort Nijmegen BV (10% deelname) heeft haar opgave vrijwel voltooid. De plannen voor de kop van het Winkelcentrum Dukenburg - commerciële ruimten op een parkeergarage met daarboven ruim 100 woningen - zijn in 2007 opgeleverd. De planontwikkeling woningbouw bij het Maas-Waalkanaal loopt nog. De verkoop van woningen is gestart en zal tot een bouwstart medio 2008 moeten leiden. Voor de Brabantse Poort Nijmegen BV (10% deelname) is met de laatste deelgebieden het eind van haar bestaan in zicht gekomen. De kop van het Winkelcentrum Dukenburg is volop in gebruik. De aansluiting van oud en nieuw is een particulier plan vanuit het bestaande winkelcentrum. De ca. 110 woningen in het complex bij het Maas Waalkanaal zijn eind 2008 in aanbouw genomen met de bedoeling ze nog voor eind 2009 op te leveren. Een 70-tal ervan zijn ondergebracht bij een woningcorporatie, De overige zijn in verkoop. De kantoorontwikkeling langs de Wijchenseweg zal het afrondende en laatste bouwplan zijn van deze onderneming.

DAR

De onderhandelingen met DAR over de dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2008 hebben geresulteerd in een overeenkomst die voor de gemeente Nijmegen een aanzienlijk voordeel oplevert. Een toelichting op het financiële effect van de lagere DVO-prijs treft u aan bij de programma's 9320 Openbare Ruimte, 9730 Groen en Water. Op basis van de informatie die wij van DAR hebben ontvangen, verwachten wij over 2008 een lagere dividenduitkering. Wij gaan er nu vanuit, dat het voordeel op de DVO en het nadeel van de lagere dividenduitkering per saldo geen nadelig effect op rekeningresultaat 2008 zal hebben.

Grondbank

Het verzelfstandigingsproces van de Grondbank is sinds december 2007 actueel. Over het vervolg wordt u separaat geïnformeerd.

BV Land over de Waal en GEM Waalsprong Beheer BV

De productie van woningen in de Waalsprong zoals deze door de GEM Waalsprong (de gemeente Nijmegen neemt via Land over de Waal BV voor 50% deel in GEM Waalsprong Beheer BV) wordt voorbereid, kende een terugval in 2007 en 2008. De besluitvorming ten aanzien van de verkeersstructuur in de Waalsprong met bijbehorende onderzoeken als de MER, heeft veel tijd gekost. De vertraging bij de daarop gebaseerde bestemmingsplannen voor Laauwik en Groot Oosterhout werkt door in de productie van bouwrijpe grond en daarmee de realisatie van woningen. Medio 2008 zijn uiteindelijk voor deze twee grote plangebieden met respectievelijk 1.300 en 1.700 woningen de bestemmingsplannen ter visie gelegd. De procedures kunnen in 2009 zo ver zijn gevoerd dat de bouw kan starten in deze gebieden. Oplevering van woningen zal vanaf 2010 plaatsvinden. Intussen worden in 2009 de in De Elten en het Nijland in 2008 in aanbouw genomen woningen opgeleverd. Afronding van het Nijland zal in 2010 zijn.

Mensec (Keizer Karel Podia; KKP)

De KKP moeten vanwege een hogere bezuinigingstaakstelling in 2008 ten opzichte van 2007 een verbetering van het exploitatieresultaat realiseren van € 300.000. Zoals wij ook hebben gemeld bij de toelichting bij het programma 9530 Cultuur, komen wij in het najaar met een Raadsvoorstel waarin wij ook de bezuinigingsmogelijkheden van andere podia afwegen, mede in het licht van de middelen die bij de Perspectiefnota 2008 beschikbaar zijn gesteld en het door uw Raad aangenomen amendement 'Vraag niet het onmogelijke van de podia' van 25 september 2007.

Ontwikkelingsbedrijf Waalfront Beheer BV

Het in 2006 gemaakte Masterplan Waalfront is in 2007 vertaald in een sluitende grondexploitatie. Verder is in 2007 het bestemmingsplan voorbereid dat ontwikkeling van het Waalfront planologisch mogelijk moet maken. Dit plan is in het voorjaar 2008 vastgesteld door uw Raad.

Eind november 2007 is met RABO Vastgoed een Samenwerkingsovereenkomst getekend. Als uitvloeisel van de overeenkomst is het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront (OBW) opgericht waarbinnen de risicodragende ontwikkelingen van het Waalfront in BV/CV constructie zullen plaatsvinden. De risicoverdeling tussen Gemeente en RABO is 50/50.

Er wordt inmiddels actief verworven in het gebied. Voorbeelden daarvan zijn de complexen van Latenstein en NUON. Belangrijke financiële wapenfeiten zijn toekenning van € 9 mln GSO middelen vanuit de provincie en opname van het Waalfront/Ruimte voor de Rivier als een van de 23 projecten in het Nota Ruimte budget van de Minister van VROM. Toekenning vanuit dit budget wordt eind 2008, begin 2009 verwacht.

Belangrijke opgave voor de eerste fase is het verwerven van een aantal cruciale bedrijven in het gebied waardoor het mogelijk wordt om een begin te maken met de gefaseerde ontwikkeling en bouw. De afwikkeling van de bestemmingsplanprocedure en de stedenbouwkundige uitwerking van de eerste fase komen in 2009 tot stand. Start bouw van een eerste fase wordt voorzien in 2010.

Triavium

De verzekering heeft de vergoeding voor de schade nav de brand in 2006 medio 2008 aan Triavium uitgekeerd. Het jaarverslag 2007 kon nog niet worden afgerond vanwege de onzekerheid over deze schadevergoeding. Wij verwachten dat het jaarverslag 2007 spoedig volgt, zodat de aandeelhoudersvergadering kan worden gepland.

BNG

Door een lagere uitkering over 2007 en een tegenvallend resultaat over het eerste halfjaar 2008 verwachten we een lagere dividenduitkering van de BNG van € 110.000. Voor 2009 en volgende jaren verwachten wij structureel een afname van het dividend van € 50.000. Daarmee verwachten we in meerjarenperspectief een dividenduitkering van € 310.000.

Uitzicht

In het raadsbesluit "Bestedingsplan Wwb 2008", d.d. 13-12-07 is al melding gemaakt van een mogelijk financieel risico t.a.v. het Wwb-werkdeel, waaruit Uitzicht wordt gefinancierd. Daarin is de volgende tekst opgenomen: *'uitgaande van de huidige beleidslijn zal de Voorziening Wwb Werkdeel vanaf 2010 onvoldoende ruimte bieden om tekorten in enig jaar te dekken. Dit financiële knelpunt ontstaat, doordat bij voortzetting van de huidige beleidslijn we een overschrijding van circa € 9,0 mln. op het jaarbudget realiseren. De grootste twee 'kostenposten', namelijk werkervaring en participatie bestaan uit langdurige verplichtingen. Het gaat hier immers om gesubsidieerde arbeid, bestaande uit re-integratiebanen en participatiebanen. De structurele, langlopende verplichtingen moeten omlaag, terwijl de flexibele, kortlopende verplichtingen omhoog kunnen. Bij de hernieuwing van ons re-integratiebeleid in 2008 zal deze omslag als randvoorwaarde gelden. Tevens zullen we dan ook nagaan of een overschot op het Inkomensdeel overgeheveld kan worden naar het Werkdeel. Zo realiseren we dat we ons re-integratiebeleid kunnen voortzetten'.*

Op dit moment is het Beleidsplan re-integratie 2009 en volgende jaren in ontwikkeling, en zal eind dit jaar worden aangeboden aan uw Raad. In dit plan worden voorstellen gedaan om de doorstroom binnen de gesubsidieerde arbeid te bevorderen. Daarnaast zal worden voorgesteld om het surplus in de reserve dat uitstijgt boven de - door uw Raad besloten - risicovoorziening van 10% o.a. in te zetten voor de financiering van gesubsidieerde arbeid, waardoor het Wwb-werkdeel wordt ontlast. Dit conform het collegebesluit Toekomstscenario Werk en Inkomen.

3 Bijstelling begroting

3.1 Resultaten

Alle financiële afwijkingen, die in deze nota worden gemeld en die als onvermijdelijk moeten worden aangemerkt, zijn samen gebracht in bijlage A. Deze bijlage bevat een overzicht op programmaniveau van de nadelen en voordelen waarvoor de begroting moet worden gewijzigd.

Als we de afwijkingen, zoals hiervoor opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2, verzamelen, ontstaat het volgende beeld (bedragen x € 1000; v = voordeel en n = nadeel).

Afwijkingen	jr2008	jr2009	jr2010	Jr2011	jr2012
baten	16.577 v	702 n	702 n	672 n	672 n
lasten	13.725 n	747 v	721 v	710 v	701 v
saldo	2.852 v	45 v	19 v	38 v	29 v

De belangrijkste afwijkingen in het lopende jaar 2008 zijn:

Voordeel	€ 1,5	Hogere algemene uitkering gemeentefonds
Voordeel	€ 0,2	Vrijval taakmutaties september 2008
Voordeel	€ 1,1	Vervallen afkoopsom huurverplichting Berg en Dalseweg - ROC
Voordeel	€ 0,9	BTW-claim bij de belastingdienst
Voordeel	€ 0,6	Opbrengst leges bouwvergunningen (na aftrek kosten)
Nadeel	-€ 0,2	Verlies op taakmutaties gemeentefonds (tot aan meicirculaire)
Nadeel	-€ 0,2	Ruimte en bouwen; lagere inkomsten uit dwangsommen
Nadeel	-€ 0,2	Te hoge indexering van de baten 2008 binnen sector VSA
Nadeel	-€ 0,2	Tekorten bij kermissen en markten
Nadeel	-€ 0,3	Achterstallig onderhoud Stg RK Lent
Nadeel	-€ 0,3	Saldo van diverse mutaties
Per saldo	€ 2,9	Voordeel (€ 2.952.000)

Voor een compleet overzicht van het verloop in het jaar 2008 moeten het voordeel van € 2,9 koppelen aan de effecten van de Voorjaarsnota.

In de *Voorjaarsnota* maakten wij melding van een nadelig begrotingssaldo over 2008 van € 6,7 miljoen. Zoals wij bij de Voorjaarsnota al voorzagen wordt met het positieve saldo van deze Najaarsnota het incidentele tekort over 2008 voor een belangrijk deel afgedekt.

Desondanks is met deze bijstellingen in de exploitatie nog sprake van een incidenteel nadelig saldo over 2008 van bijna € 3,8 miljoen.

Wij achten het ongewenst om ter dekking van dit tekort een beroep te doen op de bestemmingsreserves WWB en WMO gelet op onze doelstellingen op deze beleidsterreinen.

We stellen voor dit tekort incidenteel af te dekken door in lijn met de voorstellen bij de begroting 2009, een deel van de onderuitputting op kapitaallasten ook in 2008 incidenteel in te zetten ten gunste van de exploitatie 2008. Het gaat hierbij om een bedrag van € 1,6 miljoen. Hiermee is in 2008 nog sprake van een toevoeging aan de reserve Strategische Investerings van € 2,3 mln. Daarbij voorzien wij bij de jaarrekening 2008 nog een toevoeging aan de reserve te kunnen doen van ca. € 0,5 mln.

Het dan nog resterende tekort van € 2,2 mln stellen wij voor te dekken uit:

- Een hogere bespaarde rente over reserves van € 1,3 mln
- De opbrengst uit de verkoop van een aantal gemeentelijke panden van € 0,9 mln.

Deze opbrengsten zouden regulier worden toegevoegd aan de saldireserve. Nu er sprake is van een incidenteel tekort in de exploitatie 2008 stellen wij voor om deze toevoeging achterwege te laten en deze meeropbrengsten éénmalig ten gunste van de exploitatie 2008 te brengen.

Met deze maatregelen is het tekort afgedekt, en ontstaat het volgende beeld in de NJN.

Afwijkingen	jr2008	jr2009	jr2010	Jr2011	jr2012
Het saldo was	2.852 v	45 v	19 v	38 v	27 v
Onderuitputting kapitaallasten	1.600 v	-	-	-	-
Rente over reserves	1.263 v	-	-	-	-
Opbrengst verkoop panden	941 v	-	-	-	-
Nieuw saldo NJN 2008	6.656 v	45 v	19 v	38 v	27 v

(bedragen x € 1000; v = voordeel en n = nadeel).

De aanpassingen van de begroting die voortkomen uit deze Najaarsnota hebben we opgenomen in het overzicht van bijlage A en uiteraard ook in de bijbehorende begrotingswijziging BW-00664.

Deze nota is een tussenstap op weg naar de jaarrekening 2008.

De administratieve werkzaamheden die zijn verricht en de analyses die zijn gemaakt, beschouwen we ook als een voorbereiding op het jaarrekeningproces. Waar nodig passen we nu de begroting aan (ook in technische zin). Dit levert uiteraard voordelen op bij het jaarrekeningwerk. Verder worden restantkredieten voor het eerst nu al benoemd bij de Najaarsnota. Ook dit levert op een vroeg tijdstip meer duidelijkheid op. We sluiten zeker niet uit dat de jaarrekening uiteindelijk nog meer voordelen te zien zal geven. De context waarbinnen dat kan plaatsvinden, schetsen we bij deze Najaarsnota.

Het meerjarige effect vanaf 2009

In structurele zin zien we een beperkt aantal afwijkingen. Deze zullen wij verwerken bij de Voorjaarsnota 2009 en Perspectiefnota 2010-2013.

3.2 Technische begrotingswijzigingen

Zoals gebruikelijk, besteden we ook nu weer aandacht aan de rechtmatigheid van de begroting. Uw Raad stuurt per programma op het totaal aan lasten en het totaal aan baten. Dit betekent dat we erop toezien dat de ramingen op die niveaus op orde blijven. Om dit te bereiken is het ook nu weer nodig de begroting op enkele onderdelen 'in technische zin' aan te passen.

Bij deze technische wijzigingen gaat het enkel en alleen om aanpassingen van de begroting ter uitvoering van eerder genomen besluiten, dan wel om kleine en noodzakelijke correcties in de begrotingsramingen, zonder dat er een beleidsinhoudelijke keuze aan de orde is en uiteraard zonder een budgettair effect (er treedt doet zich uitsluitend een gelijk effect voor op lasten en baten).

Met deze technische aanpassingen bereiken we dat de begroting zo actueel mogelijk is.

In bijlage B geven we u een overzicht van de voorgestelde technische begrotingswijzigingen, die we bij deze Najaarsnota willen doorvoeren.

De eindtotalen zien er als volgt uit.

Afwijkingen BW-00665	jr2008	jr2009	jr2010	Jr2011	jr2012
baten	11.776 v	4.098 n	4.116 n	4.126 n	4.136 n
lasten	11.776 n	4.098 v	4.116 v	4.126 v	4.136 v
saldo	0	0	0	0	0

Omdat de wijzigingen puur een 'technische' karakter hebben, willen we verder volstaan met een verwijzing naar bijlage B en naar de ter inzage gelegde begrotingswijziging BW-00665.

Enkele technische wijzigingen hebben betrekking op de verwerking van bezuinigingen waartoe eerder is besloten. Deze hebben we weggezet onder een apart nummer BW-00667. Ook hiervoor willen we verwijzen naar de ter inzage gelegde begrotingswijziging.

Bijlage B bij de Najaarsnota 2008 - Overzicht van technische wijzigingen
Verwerkt in begrotingswijziging BW-00665

versie 30 oktober 2008

bedragen x € 1.000

programma / onderdeel	jr2008			jr2009			jr2010			jr2011			jr2012		
	baat	last	saldo	baat	last	saldo	baat	last	saldo	baat	last	saldo	baat	last	saldo
9110 Dienstverlening & Burgerzaken		30 v	30 v		30 v	30 v		30 v	30 v		30 v	30 v		30 v	30 v
9120 Veiligheid	1.466 v	1.466 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n
9130 Citymarketing & Externe betrekkingen	1.361 v	1.366 n	5 n	27 n	47 v	21 v	27 n	47 v	21 v	27 n	47 v	21 v	27 n	47 v	21 v
9210 Ruimte & Bouwen	30 v	30 n	0 n	30 v	30 n	0 n	30 v	30 n	0 n	30 v	30 n	0 n	30 v	30 n	0 n
9220 Grondbeleid	13.090 v	13.090 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n	0 n
9320 Openbare ruimte	0 n	3 v	3 v	0 n	3 v	3 v	0 n	3 v	3 v	0 n	3 v	3 v	0 n	3 v	3 v
9410 Zorg & Welzijn	0 n	136 v	136 v	0 n	136 v	136 v	0 n	136 v	136 v	0 n	136 v	136 v	0 n	136 v	136 v
9510 Economie	38 n	43 v	5 v	0 n	21 n	21 n	0 n	21 n	21 n	0 n	21 n	21 n	0 n	21 n	21 n
9520 Onderwijs	136 n	0 n	136 n	136 n	0 n	136 n	136 n	0 n	136 n	136 n	0 n	136 n	136 n	0 n	136 n
9530 Cultuur	10 v	10 n	0 n	5 v	5 n	0 n	5 v	5 n	0 n	5 v	5 n	0 n	5 v	5 n	0 n
9610 Bestuur & Middelen	0 n	691 v	691 v	0 n	30 n	30 n	0 n	30 n	30 n	0 n	30 n	30 n	0 n	30 n	30 n
9620 Wonen	30 n	30 v	0 n	30 n	30 v	0 n	30 n	30 v	0 n	30 n	30 v	0 n	30 n	30 v	0 n
9630 Facilitaire diensten	3.976 n	3.255 v	721 n	3.939 n	3.939 v	0 n	3.958 n	3.958 v	0 n	3.968 n	3.968 v	0 n	3.977 n	3.977 v	0 n
9720 Milieu	0 n	3 n	3 n	0 n	3 n	3 n	0 n	3 n	3 n	0 n	3 n	3 n	0 n	3 n	3 n
Eindtotaal	11.776 v	11.776 n	0 n	4.098 n	4.098 v	0 n	4.116 n	4.116 v	0 n	4.126 n	4.126 v	0 n	4.136 n	4.136 v	0 n

Voor een toelichting zie NJN 2008 en voor de details zie BW-00665

De grootste aanpassingen betreffen bij programma:

9120 - Veiligheid: ter afronding van projecten binnen het uitvoeringsprogramma Veiligheid worden gelden uit de OMBD (voorheen voorziening) gehaald.

9130 - Citymarketing & Externe betrekkingen: bijstelling voortgang projecten uit het programma EFRO-kanaalgebieden.

9220 - Grondbeleid: herziening VGP (planexploitaties)

9630 - facilitaire diensten: doordat medewerkers zijn ingezet voor gemeentelijke projecten, zijn zij niet beschikbaar voor het uitvoeren van projecten van derden. Via de NJN'08 wordt een deel van het geraamde projectenvolume afgeraamd.